

طرح کار آفرینی و اشتغال

(کاوا)

مجری طرح: هنرستان خوارزمی (لرستان - خرم آباد)

تهیه و تنظیم: حیدر سپهوند

چکیده:

یکی از مشکلات موجود در کشور، عدم ارتباط علم و صنعت است به گونه ای که فارغ التحصیلان مراکز آموزشی تأثیر کمی در روند رشد اقتصادی کشور دارند و این باعث رشد بیکاری و آسیب ها و انحرافات اجتماعی خصوصاً برای نسل جوان می شود. سؤال اینجاست که چرا این همه هزینه برای فارغ التحصیلانی می شود که علمشان برای جامعه مفید و کارآمد نیست؟ در طرحی که در یکی از هنرستان های استان لرستان طی شش سال اخیر اجرا شده، فارغ التحصیلان این هنرستان توانایی و جسارت انجام مهارت های که در طول تحصیل فرا گرفته اند را در خارج از هنرستان دارند، به گونه ای که هم درآمدی برای امرار معاش خود داشته و هم برای جامعه مفید هستند. در این نوشتار ضمن بررسی علت عدم ارتباط علم و صنعت در کشور، نقطه ضعف این عدم ارتباط دیده شده و راهکاری در قالب طرح کاوا برای رفع مشکل ارائه شده است.

کلید واژه ها:

کارآفرینی و اشتغال، علم و صنعت، کاوا، هنرجو، آسیب های اجتماعی

فهرست

صفحه	عنوان
۵.....	مقدمه.....
۵.....	۱. ارتباط علم و صنعت.....
۶.....	۱-۲. رابطه علم و صنعت در کشور.....
۷.....	۱-۳. ارتباط علم و صنعت در هنرستانها.....
۸.....	۲. اهداف کلی هنرستان.....
۹.....	۲-۱. طرح کارآفرینی و اشتغال (کاوا).....
۹.....	۲-۱-۱. هدایت تحصیلی دانش آموز.....
۱۰.....	۲-۱-۲. شرایط کار در بیرون از هنرستان.....
۱۲.....	۲-۱-۳. پوشه کار.....
۱۵.....	۳. محاسن طرح کاوا.....
۱۵.....	۳-۱. قرار گرفتن هنرجو در شرایط کار زنده است.....
۱۵.....	۳-۲. به دست آوردن تجربه در کارهای تعمیراتی و مهارتی.....
۱۶.....	۳-۳. آشنایی با نیازهای مردم در کارهای تعمیراتی.....
۱۷.....	۳-۴. کسب مهارت شیوه صحیح برخورد با ارباب رجوع.....
۱۷.....	۳-۵. آشنایی با امکانات و تجهیزات روز رشته های مهارتی.....
۱۷.....	۳-۶. استفاده از زمان های خارج از هنرستان در جهت ارتقای مهارت.....
۱۸.....	۳-۷. پیشرفت تحصیلی در درس های مهارتی.....
۱۹.....	۴. رابطه کار با آسیب های اجتماعی.....
۲۱.....	نتیجه گیری.....
۲۳.....	منابع.....

مقدمه:

امروزه یکی از دغدغه های مهم کشور شغل و اشتغال است. نمود این دغدغه در پیام های نوروزی که مقام معظم رهبری در ابتدای هر سال اعلام می فرمایند؛ خود را نشان می دهد. این پیام ها در سال ۱۳۸۹ به نام همت مضاعف، کار مضاعف، در سال ۱۳۹۰ به نام جهاد اقتصادی، در سال ۱۳۹۱ به نام تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی، در سال ۱۳۹۲ به نام حماسه ی سیاسی و حماسه ی اقتصادی، در سال ۱۳۹۳ به نام اقتصاد و فرهنگ، با عزم ملی و مدیریت جهادی، در سال ۱۳۹۵ به نام اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل، در سال ۱۳۹۶ به نام اقتصاد مقاومتی؛ تولید و اشتغال. اقتصاد، تولید ملی، اشتغال، اقدام و عمل، حمایت از کار چیزی است که در بین این پیام ها نمایان است. از طرفی اشتغال و اقتصاد و صنعت به هم گره خورده اند. رشد اقتصادی در گرو رشد صنعتی است و رشد صنعتی هم حاصل نمی شود مگر با علم، البته علمی که همراه عمل باشد.

۱. ارتباط علم و صنعت:

یکی از مشکلات موجود در آموزش کشور در تمام مقاطع عدم ارتباط بین علم و صنعت یا همان تجربه و عمل است و همین باعث ناکارآمد بودن آموزش ها در اکثر مراکز آموزشی از مدرسه تا دانشگاه شده است. علم و دانش بشری زمانی برای جامعه و مردم سودمند و مفید است که با عمل و اجرا همراه گردد یعنی عالم باید به علم و دانسته های خود عمل کرده و آن را با اشتیاق به دیگران نیز بیاموزد. لذا علم با عمل سودمند است. علم با عمل دو صفت و دو فضیلت جدا ناشدنی است و هر دو وابسته به یکدیگرند امیرالمؤمنین سلام الله علیه می فرماید:

الْعِلْمُ مَقْرُونٌ بِالْعَمَلِ فَمَنْ عَمِلَ^۱.

علم با عمل همسر و همراه است پس کسی که می داند عمل می کند.

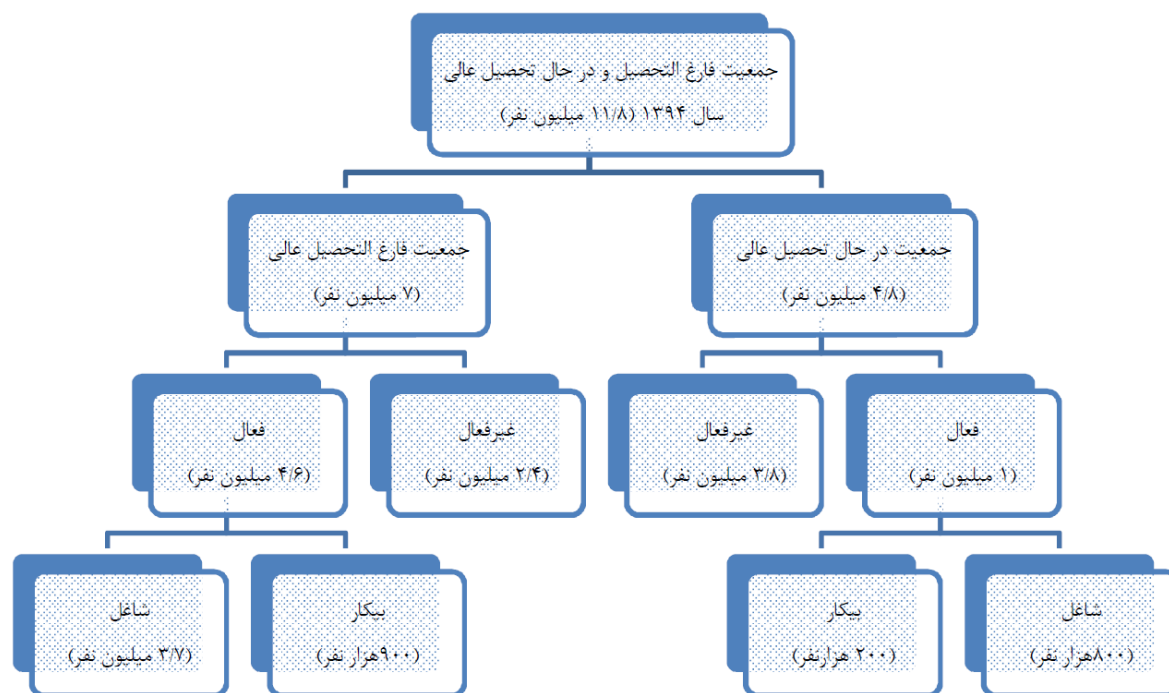
بنابراین اگر عالم، عمل نکرد دانا نیست اگر چه سواد داشته باشد. کسی که به دانسته خود نمی تواند عمل کند هنوز دانسته خود را باور نکرده او فقط در ذهن فعالیت هایی داشته و هنوز مطمئن به صحیح بودن آن نیست و فقط محفوظاتی را در ذهن خود ذخیره کرده که بعد از مدت کوتاهی آنها را هم فراموش می کند

۱. نهج البلاغه، ص: ۵۳۹

زیرا توان به کار گیری آنها را ندارد. این علم نه برای او کارآیی دارد نه برای دیگری و این علم همراه عمل در علوم تجربی و صنعتی بیشتر خود را نشان می دهد.

۱-۲. رابطه علم و صنعت در کشور:

عدم ارتباط علم صنعت در کشور مانع پیشرفت صنعت و در حقیقت اقتصاد کشور است. طبق آمار تقریباً ۴۸ درصد فارغ التحصیلان دانشگاهی در سال ۹۴ بیکار هستند البته در مناطق محروم بیش از این مقدار است. در حال حاضر می توان گفت به صورت میانگین بالغ بر ۴۰ درصد فارغ التحصیلان دانشگاهی بیکار هستند.

ناکارآمد بودن علم فارغ التحصیلان، باعث شده که غالب فارغ التحصیلان مراکز آموزشی علمشان نه برای خودشان سودی داشته و شغلی ایجاد کند و نه برای کشور مفید باشد. از طرفی هزینه های که برای مراکز دانشگاهی صرف می شود هزینه سنگینی برای کشور ایجاد کرده و این در حالی است که اگر این هزینه در بدترین حالت به صورت یارانه در اختیار مردم قرار بگیرد به حال جامعه مفید تر خواهد بود.

به عنوان مثال حسین نادری منش معاون آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در گفت و گو با خبرگزاری فارس در سال ۸۹ اعلام کرد:

دولت برای هر دانشجوی کارشناسی بیش از ۱۰۰ میلیون ریال هزینه می‌کند.

با یک ضرب و تقسیم می‌شود حساب کرد که هزینه ای که برای سه میلیون سیصد هزار نفر از فارغ التحصیلان انجام شده بالغ بر سیصد و سی هزار میلیارد ریال است که می‌توان گفت بی فایده بوده است و البته در سال های اخیر این مبلغ بیشتر شده، علم این فارغ التحصیلان سود و اثری برای جامعه ندارد. مقام معظم رهبری در جمع کارآفرینان کشور (۱۹/۶/۱۶) فرمودند:

کار بدون علم، کم‌اثر است؛ علم بدون کار، بی‌اثر است.

محفوظاتی که این فارغ التحصیلان داشته اند بعد از یکی، دو سال فراموش می‌شود زیرا علمی که به کار گرفته نشود، فراموش شدنی است. حال سؤال اینجاست که چرا این همه هزینه به این شکل هدر می‌رود؟ اگر هر کدام از این فارغ التحصیلان دارای مهارتی در زمینه های مختلف که مورد نیاز کشور است بودند می‌توانستند انقلابی در صنعت و اقتصاد کشور ایجاد کنند. زیرا مهارتهای فنی باعث ایجاد صنایع کوچک شده و صنایع کوچک هم شرایط را برای راه اندازی صنایع بزرگ ایجاد می‌کنند.

اما متأسفانه همچنان این راه بی سرانجام توسط مسئولین و دانشجویان در حال ادامه است و همچنان طبع مدرک گرایی داغ است. اما آنچه که امروزه، ما در جامعه نیاز داریم مدرک نیست؛ مهارت و کار بلد بودن است. خیلی از فارغ التحصیلان در کارهای غیر مرتبط با رشته تحصیلی خود در حال فعالیت هستند. چرا؟ جامعه ی ما نیاز به تکنیسین دارد مدرک به تنهایی نمی‌تواند مشکل اشتغال را حل کند. آن هم مدرکی عملی همراه آن نیست.

۳-۱. ارتباط علم و صنعت در هنرستانها:

هنرجو در اوج جوانی با توان و انرژی بالا وارد هنرستان می‌شود اگر در مدت سه سالی که در هنرستان است کار و حرفه ای را بیاموزد، می‌تواند شخص مفیدی برای جامعه باشد. اما مشکلی که در هنرستانها، هنرجویان با آن مواجه هستند این است که بعد از فارغ التحصیلی جسارت شروع به کار در رشته یا مهارتی که در هنرستان در آن تحصیل کرده اند را ندارند و علت آن هم آشنا نبودن با محیط کار، در بیرون از هنرستان و در جامعه است و همین هم باعث می‌شود که بعد از فارغ التحصیلی تحت شرایط محیطی از جمله شغل پدر یا نزدیکان به صورت غیر علمی وارد مهارتی دیگر شده یا به کارهای ساده و در سطح پایین دیگر جهت امرار معاش بپردازند.

آنچه که برای رفع این مشکل در برنامه ی درسی هنرجویان در هنرستان در نظر گرفته شده، درس کارآموزی است که به علت زمان کم، آن هم در یک مقطع کوتاه کارآمد نبوده و مشکل همچنان باقی است. محیط های کاری بیرون به صورت آزاد برای قبول شاگرد به گونه ای که به او اجازه انجام کار بدهند این است که مدت زمان زیادی هنرجو در کنارشان باشد تا بتوانند روی کمک او حساب کنند و اگر اینگونه شد فضا برای آشنایی هنرجو به کار عملی باز می شود؛ اما کارآموزی این شرایط را به وجود نمی آورد لذا در بازدیدهایی که هنرآموزان از هنرجویان در محیط کارآموزی دارند و در بازخوردهایی که گرفته شده قالب استادکاران بیرون فضای کاری به هنرجویان نداده و کارهای عملی که آنها فرا می گیرند کم و در سطح پایینی می باشد. به عنوان مثال در رشته مکانیک خودرو استادکار بیرون، شاگردی هنرجویان را در حد آوردن آچار یا شستن قطعات پایین می آورند و عملاً هنرجو چیزی فرا نمی گیرد. البته در این جهت باید تا حدودی حق را به استادکاران بیرون داد زیرا آنان به کسی نیاز دارند که بتواند مدت زمان زیادی در کنار آنان باشد به صورتی که نیاز به گرفتن شاگردی دیگر نداشته باشند.

۲. اهداف کلی هنرستان

با توجه به وجود مشکلات یاد شده هنرستان خوارزمی برای رفع آنان دو هدف کلی را در نظر گرفته که عبارتند از:

۱- ارتباط با صنعت (کار)

۲- پیشرفت تحصیلی (دانش)

در زمینه ارتباط با صنعت هنرجو در بیرون از هنرستان در نوبت بعد از ظهر به کارگاه مکانیکی که در زمان ثبت نام برای او تعیین شده برای کار عملی مراجعه می کند. حداقل روزهایی که هنرجو در نوبت مخالف در طول سال مشغول فعالیت است چهار روز در هفته می باشد.

در زمینه پیشرفت تحصیلی هم برنامه هایی در قالب فرصت مطالعاتی در زمان حضور در کلاس های درس و امتحانات دوره ای برای هنرجو در نظر گرفته شده که با زمان کوتاهی که برای مطالعه در اختیار دارد از لحاظ تحصیلی دچار افت نشود.

۲-۱. طرح کارآفرینی و اشتغال (کاوا)

هنرستان برای اجرای طرح کارآفرینی و اشتغال (کاوا) خلاء های بین علم و صنعت را تشخیص داده و سعی در پر کردن آنان دارد. این خلاء ها عبارتند از: عدم هدایت تحصیلی مناسب دانش آموزان، عدم ارتباط بین علم و صنعت، عدم آشنایی هنرجو با محیط کار در جامعه. لذا هنرستان برای رفع این موانع اقدام به اجرای طرح کاوا کرد.

۲-۱-۱. هدایت تحصیلی دانش آموز:

یکی از مشکلات دانش آموزان عدم هدایت تحصیلی مناسب برای آنها در طول دوره متوسطه اول است. آنها در دوره متوسطه اول تجربه کافی برای تشخیص رشته مورد علاقه خود را ندارند زیرا دو ساعت در هفته برای درس کار و فناوری فرصت مناسبی برای تجربه کردن رشته های فنی و کاردانش نیست و این در حالی است که درس علوم تجربی چهار ساعت در هفته و درس ریاضی پنج ساعت در هفته می باشد و آزمایشگاه موجود در مدارس متوسطه اول هم بیشتر در راستای درس علوم است تا کار و فناوری. از طرفی شرایط و جو جامع هم بیشتر به نفع رشته های غیر فنی است. دانش آموزانی که در اولویت بندی رشته ها در فرم انتخاب رشته، رشته های غیر فنی را نیاورده اند مجبور به مراجعه به هنرستان می شوند، هنرستانی که گستردگی انتخاب رشته آن بیشتر از رشته های غیر فنی است. حال کسی که با این شرایط می خواهد وارد محیط هنرستان شود؛ قدرت تفکیک و تشخیص رشته ها را از هم ندارد زیرا در شاخه فنی و حرفه ای بالغ بر ۴۱ رشته و در شاخه کاردانش ۱۵۰ رشته وجود دارد. هنرستان برای رفع این مشکل ابتدا توسط کارشناس در حضور والدین به دانش آموز مشاوره می دهد زیرا یکی از معیارهای ورود در هر رشته ای علاقه ی هنرجو به آن رشته است. این مشورت در جهت تشخیص علاقه دانش آموز و البته در مورد آینده و شغلی که دانش آموز بعد از فارغ التحصیلی به آن می پردازد مطرح می شود. این مشورت در حد کلام نیست زیرا اگر دانش آموز ابراز علاقه کند و بپذیرد که در آینده می خواهد در این رشته مشغول کار شود. هنرستان از او در حضور والدین و با پذیرش آنان آدرس محل کار در ارتباط با رشته انتخابی در بیرون از هنرستان در نوبت مخالف را می خواهد.

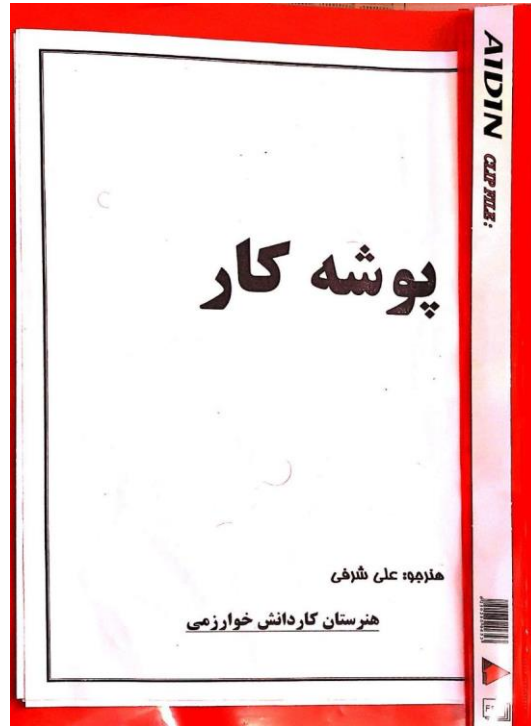
از والدین هنرجو هم خواسته می شود که طی برنامه ای مشخص از محل فعالیت هنرجو بازدید به عمل بیاورند تا هم از جهت انگیزشی اثر مثبتی بر هنرجو بگذارند و هم از شرایط محیطی محل کار مطلع شده و به جهتی خیالشان آسوده گردد.

از طرفی تفاهم نامه بین هنرستان و والدین هنرجو جهت فعالیت در بیرون از هنرستان تنظیم شده و در پوشه کار هنرجو قرار داده می شود تا از جهت قانونی، مانعی ایجاد نشود.

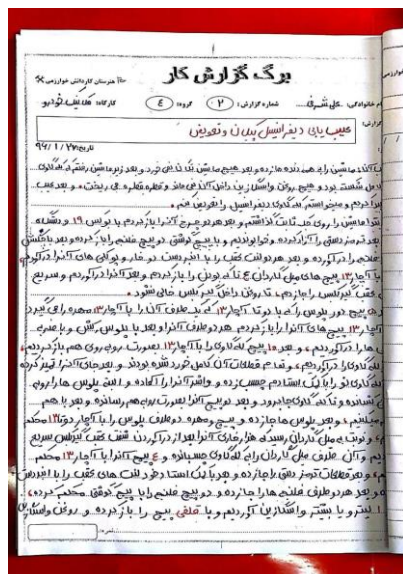

برای پیشگیری از حوادث در محل کار برای هنرجویان در زمان ثبت نام از والدین خواسته می شود که فرزند خود را بیمه حوادث کنند. این بیمه جدای از بیمه دانش آموزی است که توسط هنرستان انجام می شود و برای حوادث در زمان فعالیت در محیط کار می باشد. برگه بیمه در اختیار هنرجو بوده و کپی آن در پوشه کار هنرجو او نگهداری می شود.

ارتباط مستقیم دارد فعالیت هنرجویان خارج از هنرستان باعث رشد چشمگیری در دروس فنی می شود. برای اینکه این ارتباط قوی تر شود نوشتن گزارش کار تأثیر بسزایی دارد.

هنرجو کاری را که در نوبت بعد از ظهر در بیرون از هنرستان انجام می دهد به نوشتار در آورده و برای این کار چاره ای جز مراجعه به کتاب و ارتباط با تکنولوژی دروس فنی ندارد. این گزارش کار توسط هنرآموزی که در طول سال مهارت مربوطه را به هنرجو آموزش می دهد یا سرپرست بخش در حضور هنرجو بازنگری شده و اشکالات آن مشخص شده و برطرف می گردد.

بعد از سه ماه طی فرمی توانایی های هنرجو در بیرون از هنرستان توسط استادکار بیرون تکمیل می شود. این توانایی ها، برای راستی آزمایشی توسط سرپرست بخش در کارگاه هنرستان، مورد سؤال قرار می گیرد. هر سه ماه یکبار فعالیت هنرجو به این شکل مورد بررسی قرار گرفته و نتیجه آن در پوشه کار او ثبت می گردد.

فرم سنجش پیشرفت فنی کاروزی

با عرض سلام و خسته نباشید خدمت استاد محترم جناب آقای کاوا

از همکاری شما در امر آموزش عملی هنرجویان این آموزشگاه در رشته مکانیک خودرو کمال قدرانی و تشکر را داریم و از خداوند مهربان سلامتی و پیشرفت شما استاد عزیز را خواستاریم.

این فرم که در اختیار شما قرار می گیرد جهت اطلاع آموزشگاه از پیشرفت یادگیری عملی کاروز می باشد خواهشمندیم که با توجه به علاقه و یادگیری هنرجو و همچنین میزان رضایت خود از ایشان به سؤالات زیر پاسخ دهید.

دسته فنی که شما در آن مشغول فعالیت تحصیلی هستید چیست؟ دوره اول

حضور و انضباط در تصحیگاه

آیا حضور به موقع و مرتب کاروز را تا چه اندازه رعایت دارید؟

ضعیف متوسط خوب خیلی خوب

تا چه اندازه از رفتار و انضباط کاروز رعایت دارید؟

ضعیف متوسط خوب خیلی خوب

کاروز در چند روز هفته در کارگاه حضور دارد؟ هر روز صبح تا ظهر ۸ تا ۱۲ - عصر ۲ تا ۵

یادگیری فنی هنرجو

کاروز تا چه اندازه از نظر حبس باقی توله اقل از باز کردن قطعات مهارت کسب کرده است؟

ضعیف متوسط خوب خیلی خوب

کاروز تا چه اندازه از نظر حبس باقی قطعات باز شده مهارت کسب کرده است؟

ضعیف متوسط خوب خیلی خوب

کاروز تا چه اندازه از نظر باز و بسته کردن قطعات (دست به آچار بودن) مهارت کسب کرده است؟

ضعیف متوسط خوب خیلی خوب

کاروز تا چه اندازه نکات فنی که آموزش دیده است را در حین کار رعایت می کند؟

ضعیف متوسط خوب خیلی خوب

همچنین هر هفته محل کار هنرجو یا مورد بازدید حضوری و یا تلفنی با استادکار مربوطه، توسط سرپرست بخش قرار می گیرد. برای ایجاد انگیزه بیشتر هنرجو، درصدی از نمره عملی کارگاه را در قالب فعالیت های ثبت شده در پوشه کار، اعم از گزارش کار و حضور در محل و توانایی های کسب شده هنرجو به او اختصاص داده می شود. در تصاویر سرپرست در حال بازدید و همچنین لیست نمره ماهیانه فعالیت هنرجو دیده می شود.

نمره ماهانه کار بیرون دانش آموزان فر آشن ماه ۹۴ کلاس ۱۰

ردیف	نام و نام خانوادگی	نمره	تاریخ	نمره	تاریخ	نمره	تاریخ
۱	علیرضا احمدی مغان	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۲	علیرضا احمدی	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۳	امیر احمدی	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۴	رامین بنیادی	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۵	حسن دیوانچی	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۶	حسن	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۷	پارسا	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۸	علیرضا	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۹	مهدی حسن حسینی	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۱۰	سید رضا	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۱۱	انتقال	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۱۲	امیرمحمد	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۱۳	کامران	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۱۴	سینا	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۱۵	امیرعلیرضا	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۱۶	شاهان	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۱۷	مجتهد	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۱۸	امیر	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۱۹	امیر	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۲۰	حسن	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۲۱	جواد	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۲۲	فریدون	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۲۳	حسن	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۲۴	سید حسن	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
۲۵	امیر حسن	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵	۱۰	۱۳۹۴/۰۵/۰۵

مرفقی معتمدی ناظر کار بیرون دانش آموزان

۳. محاسن طرح کاوا:

۳-۱. قرار گرفتن هنرجو در شرایط کار زنده است:

در کارگاه های هنرستان شرایط کار زنده برای هنرجو مهیا نمی شود. در رشته مکانیک خودرو غالباً برای آموزش از موتور و گیربکس های استوک و مرده استفاده شده و این در حالی است که در محیط کار بیرون هنرجو با خودرو زنده سر و کار دارد.

۳-۲. به دست آوردن تجربه در کارهای تعمیراتی و مهارتی:

هر خودرویی که برای تعمیر به کارگاه مکانیکی مراجعه می کند دچار مشکل شده و ایرادی دارد، این ایراد تحت نظر استادکار بیرون یا با کمک او بر طرف می گردد؛ اگر روزی چند خودرو با ایرادات متفاوت به

مکانیکی مراجعه نماید بعد از مدتی هنرجو به راحتی می تواند تشخیص عیب داده و آن را برطرف نماید و این تجربه، لازمه ی فعالیت هنرجو بعد از فارغ التحصیلی است.

۳-۳. آشنایی با نیازهای مردم در کارهای تعمیراتی:

بعضی از عیوب خودرو معمول هستند و در زمان مراجعه خودرو تعمیرکار ابتدا باید سراغ آنها برود؛ این آشنایی به دست نمی آید مگر با تجربه.

۳-۴. کسب مهارت شیوه صحیح برخورد با ارباب رجوع:

یکی از ملزومات کاری برای هنرجو در آینده شیوه برخورد صحیح با ارباب رجوع است؛ اینکه برای او شفاف سازی کند که چه عیبی در خودرو وجود دارد و چگونه باید آن را برطرف کرده و چه مقدار برای او هزینه دارد، به گونه ای که ارباب رجوع با خیالی آسوده خودرو خود را در اختیار تعمیرکار بگذارد. که البته این مطالب به صورت تئوری در کتاب کارآفرینی وجود داشت اما اینجا هنرجو عملاً با این موضوع دست و پنجه نرم کرده و تجربه کسب می کند.

۳-۵. آشنایی با امکانات و تجهیزات روز رشته های مهارتی:

به علت محدودیت بودجه ای، غالب هنرستان ها از نظر تجهیزات دچار مشکل هستند و در بعضی از رشته ها مانند مکانیک خودرو هنرستان امکان آوردن انواع خودروهای موجود در کشور را در هنرستان ندارند و این در حالی است که هنرجو در بیرون از هنرستان با این خودروها آشنا شده و با شیوه برطرف کردن عیوب آن آشنا می شود و این خود مکملی برای آموزش در مهارت تعمیر اتومبیل سواری در هنرستان بوده آموزشی که امکان آن در هنرستان نیست.

۳-۶. استفاده از زمان های خارج از هنرستان در جهت ارتقای مهارت:

هنرجو با انتخاب رشته خود غالب زمان و نیروی جوانی خود در هنرستان و خارج از آن را به یادگیری مهارت مورد نظر می گذراند و این مانع هدر رفت انرژی او می شود.

۳-۷. پیشرفت تحصیلی در درس های مهارتی:

طی پنج سال اخیر یعنی از سال ۹۱ تا ۹۶ که این طرح اجرا شده نمودار پیشرفت تحصیلی هنرجویان در هنرستان خوارزمی که یک هنرستان تخصصی در زمینه خودرو هست و رشته ای دیگر ندارد، رو به رشد بوده به گونه ای که در سه سال آن، هنرجویان این هنرستان در مسابقات علمی - کاربردی جزء ده نفر برتر بوده و وارد مرحله عملی مسابقات شده اند و در سال ۹۶ موفق به کسب مقام اول رشته مکانیک خودرو در کشور شده اند.

۴. رابطه کار با آسیب های اجتماعی:

آسیب های اجتماعی به هر نوع عمل فردی یا جمعی اطلاق می شود که در چارچوب اصول اخلاقی و قواعد عام رسمی و غیر رسمی نباشد و ارتکاب آن باعث بهم خوردن قوانین اخلاقی و ارتباطی بین افراد جامعه شده و باعث رواج بی بند و باری اخلاقی و قبح زدایی می شود.

یکی از گروه های آسیب پذیر در منجلاب آسیب های اجتماعی، دانش آموزان هستند؛ گروهی که به دلیل اقتضائات سنی و شرایط روحی و روانی خود در برابر این مخاطرات اجتماعی آسیب پذیرتر هستند.

نوجوانان و جوانان به دلیل گذر از دوران وابستگی های محض در دوران کودکی به والدین و به خاطر ورود به دوران استقلال اجتماعی و تلاش برای ابراز وجود به ویژه میان همسالان و دوستان خود و میل و رغبتی که برای نشان دادن توانایی ها، استعداد های خود دارند، در مواجهه با مسائل مختلف اجتماعی و هنجارها و ناهنجاری های جامعه دچار فراز و نشیب های زیادی می شوند و اگر رهبر فکری، نقشه راه و والدین آگاه و معلمان دلسوز آنها را مدیریت و راهنمایی نکنند، به دلایل مختلف و از جمله نداشتن تجربه رویارویی با این آسیب ها، در اقیانوس بیکران اجتماع متلاطم و سرگردان می شوند و بی هیچ هدف مشخصی توانایی تشخیص راه را از بیراهه ندارند.

در انجام طرح کاوا هنرجویان تحت نظر والدین و هنرستان وارد محیط پر تلاطم اجتماع می شوند در این محیط تمرین مسئولیت پذیری می کنند زیرا به ازای هر کار تعمیراتی که به عهده می گیرند باید پاسخ گو باشد و همچنین از هدر رفت وقت و توان جوانی خود آن هم بیهوده جلوگیری می کنند. زیرا یکی از مشکلات غالب خانواده ها در ارتباط با دانش آموزان عدم سازماندهی برنامه ای و استفاده نادرست از زمان در خارج از مدارس است.

در این طرح تمام توان انرژی هنرجو صرف یادگیری مهارت و تمرین آن می شود در حقیقت هنرجو فرصتی برای ابراز وجود پیدا کرده و تحت نظر وارد جامعه می شود، به گونه ای که در آینده بتواند به تنهایی از پس مشکلات خود برآید. مهم ترین مسأله، تأمین آینده شغلی برای آنان است زیرا یکی از معضلات اجتماعی که در زندگی دانش آموز، گریبان او را می گیرد بیکاری است.

از دیدگاه جامعه شناسان و روان شناسان بیکاری یکی از ریشه های مهم بزهکاری و کجروی افراد یک جامعه است. بیکاری موجب می شود که افراد بیکار جذب قهوه خانه ها و مراکز تجمع افراد بزهکار شده، به تدریج، به دامان انواع کجروی های اجتماعی کشیده شوند.

علاوه بر این، چون بیکاری زمینه ساز بسیاری از انحرافات اجتماعی است، افراد با زمینه قبلی و برای کسب درآمد بیشتر دست به سرقت می زنند؛ چرا که فرد به دلیل نداشتن شغل و درآمد ثابت، برای تأمین مخارج زندگی مجبور است به هر طریق ممکن زندگی خود را تأمین نماید. از نظر چنین فردی، بزهکاری به ظاهر معقول ترین و بهترین این راه هاست. حاصل تحقیقات صورت گرفته نیز حکایت از تأثیر قاطع بیکاری و فقر بر افزایش بزهکاری دارد.^۲

علاوه بر این، پژوهش های نظری نیز مؤید این دیدگاه است که فقر زمینه ساز بسیاری از معضلات اجتماعی است. برای نمونه، از نظر مرتون هنگامی که افراد نتوانند وسایل لازم را برای رسیدن به هدف های مورد نظر در اختیار داشته باشند (و یا جامعه در اختیار ایشان قرار ندهد)، و هدف اصلی فراموش شود، افراد اهداف و آرمان های مورد نظر جامعه را نمی توانند با پیروی از راه های مجاز و نهادی شده تعقیب کنند، از این رو، دزدی، فریب کاری، فساد، رشوه، و ارتکاب انواع جرایم در جامعه افزایش می یابد.^۳

هنرجویان در قالب طرح کاوا در طول تحصیل دارای درآمد هستند به گونه ای که درآمد بعضی از آنان به علت عملکرد خوب در کارگاههای بیرون از هنرستان به دو میلیون تومان در ماه هم می رسد. در تصویر لیست درآمدی یکی از کلاس ها دیده می شود.

درآمد ماهیانه کلاس ۳۰۲

ردیف	نام، نام خانوادگی	تعداد روز مراجعه	درآمد ماهیانه (تومان)
۱	پیرانوند رسول	۴ روز	۲۵۰۰۰۰
۲	پیرانوند سینا	۴ روز	۴۰۰۰۰۰
۳	پایی محمد	همه هفته	۲۵۰۰۰۰
۴	جمالی علی	همه هفته	۴۰۰۰۰۰
۵	حیات العیب سید علی	همه هفته	۲۳۰۰۰۰
۶	رسولی علیرضا	۴ روز	۲۰۰۰۰۰
۷	سبزهعلی حسین	همه هفته	۱۲۰۰۰۰
۸	سپهوند علی	همه هفته	۷۰۰۰۰۰
۹	سگوند احمدرضا	۴ روز	۲۵۰۰۰۰
۱۰	سگوند حمید	۴ روز	۲۰۰۰۰۰
۱۱	شاهوردی امیرحسین	همه هفته	۲۰۰۰۰۰
۱۲	فراشی رضا	همه هفته	۸۰۰۰۰۰
۱۳	قاسمی نژاد میلاد	۴ روز	۲۰۰۰۰۰
۱۴	قندی پور علیرضا	۴ روز	۳۰۰۰۰۰
۱۵	کریمی مهدی	۴ روز	۳۰۰۰۰۰
۱۶	محمدی مصطفی	همه هفته	۴۴۰۰۰۰
۱۷	محمودوند محمد	همه هفته	۵۰۰۰۰۰
۱۸	همتی مبین		-
۱۹			

۲ - علی حسین نجفی ابرندآبادی، «بزهکاری و شرایط اقتصادی»، مجله تحقیقات حقوقی، ش ۹، سال ۱۳۷۰.

۳ - آنتونی گیدنز، جامعه شناسی، ترجمه منوچهر صبوری، تهران، نشر نی، ۱۳۷۳، ص ۱۴۰.

نتیجه گیری:

یکی از مشکلات عمده در کشور عدم ارتباط بین علم و صنعت است. مراکز دانشگاهی توانایی تربیت نیروهایی برای به چرخش درآوردن چرخ صنعت ندارند. غالب فارغ التحصیلان مراکز آموزشی مدرک را برای تصدی کارهای کارشناسی و پشت میزی می گیرند لذا غالباً آگاهی آنان در حد مطالب تئوری بوده که آن هم بعد از مدتی فراموش می شود.

این فارغ التحصیلان بعد از فراغت از مراکز آموزشی وارد جامعه شده و چون علم آنان کاربردی نیست کوششی از سمت جامعه برای جذب آنان در جهت اشتغال وجود ندارد و این باعث بیکاری آنان می شود. یعنی کسی که بعد از دیپلم، چهار یا هفت سال جوانی و پول خود هدر داده و به برگه ای به نام مدرک رسیده است در عوض کسی که ترک تحصیل کرده و این مدت را کارگری کرده وضعیت مناسب تری نسبت به او دارد و این باعث سرخوردگی و در نهایت بیکاری آنان می شود.

یکی از ریشه های آسیب های اجتماعی بیکاری است و فقر و بیکاری هم ارتباط مستقیم دارند کسانی که بیکار هستند دچار فقر می شوند. کسی که فقیر باشد این زمینه را دارد که برای امرار معاش دست به هر کاری بزند. علاوه بر این، پژوهش های نظری نیز مؤید این دیدگاه است که فقر زمینه ساز بسیاری از معضلات اجتماعی است. آنچه کشور نیاز دارد مدرک نیست، بلکه تکنسینی است که کار بلد باشد. اگر می خواهیم کشورمان استوار و مقتدر داشته باشیم اگر می خواهیم کشوری عاری از آسیب های اجتماعی داشته باشیم باید توان جوانان این مرز و بوم را به کار و فعالیت در زمینه صنعت و کشاورزی و ... هدایت کنیم. و این امر محقق نمی شود مگر با همتی مضاعف در جهت تربیت هنرجویانی آگاه و مفید برای جامعه و این آگاهی با آموزش صحیح و کاربردی محقق می شود.

آموزش زمانی کاربردی است که هنرجو برای جامعه تربیت شده و مفید حال او باشد نه برای مدرک و این امر زمانی تحصیل می شود که هنرجو آموزش را در صنعت ببیند یعنی علمش را از مراکز آموزشی و کارش را از صنعت بیاموزد یعنی ارتباط علم و صنعت باید در حین آموزش باشد به گونه ای که فارغ التحصیل بعد از فراغت بتواند در صنعت بدون هیچ گونه دغدغه ای وارد شده و فردی مفید برای جامعه باشد.

۴. نگارنده بر این باور نیست که مدرک دانشگاهی و تحصیل در دانشگاه یا مراکز آموزشی ارزشی ندارد بلکه مدرکی ارزش ندارد که جدای از صنعت باشد. مدرکی ارزش ندارد که کاربردی برای جامعه در جهت خود نداشته باشد.

هنرستان خوارزمی با اجرای طرح کاوا این ارتباط را بین علم و صنعت در زمینه خودرو ایجاد کرده است و هنرجویان فارغ التحصیل آن توانایی ورود به بازار کار را دارند. آنها در حین تحصیل از پس مخارج زندگی خود برآمده و حتی در مواردی به خانواده هم کمک می کنند. کسی با بیکاری خود سربار جامعه بود الآن شخصی مفید برای جامعه بوده و باری از دوش او هم برمی دارد. حال اگر این طرح برای همه رشته ها اجرا شود می تواند حرکتی در صنعت کشور ایجاد کند و همچنین باعث توجه دانش آموزان دیگر به رشته های فنی شود.

منابع:

۱. شریف الرضی، محمد بن حسین، وفات ۴۰۶ قمری، نهج البلاغه.
۲. علی حسین نجفی ابرندآبادی، «بزهکاری و شرایط اقتصادی»، مجله تحقیقات حقوقی، ش ۹، سال ۱۳۷۰.
۳. آنتونی گیدنز، جامعه شناسی، ترجمه منوچهر صبوری، تهران، نشر نی، ۱۳۷۳، ص ۱۴۰.